

Genomika přínos pro chovatele

Ing. Roman Kysilko

Jak to začalo

- ◆ Když začaly prosakovat zprávy, že člověk zmapoval genom skotu, mnoho chovatelů se ptalo co to vlastně bude znamenat?
 - ◆ Jak to bude se šlechtěním?
 - ◆ Co to přinese?
 - ◆ Otázek bylo mnoho a bohužel jsou stále.
- ◆ Na první pohled to bylo jasné, zlepšíme odhad PH, takže vše bude jednodušší, krávy budou víc dojit, budou dlouho produkovat, takže ekonomika selepší.
 - ◆ Prostě paráda

Současný stav

- ◆ Současný stav, ale stále vyvolává otázky.
- ◆ Máme topky plné genomiků, ale kvalitních prověřených býků ubylo
- ◆ Platíme plnou cenu za genomicky prověřené, ale výsledek je nejistý, nedůvěryhodný.
- ◆ Plánovaný zisk a nejen ten genetický se vzdaluje.

Genomika a strakatý skot

- ◆ Kombinované plemeno to má složitější
 - ◆ mnoho znaků
 - ◆ V ČR časté používání příbuzných plemen tím „nečistokrevnost“
 - ◆ Stále krátká doba využívání zatím ty očekávané výsledky nezaručují.
- ◆ Pro chovatele je důležité aby odhad PH byl pokud možno co nejpřesnější, přitom současný stav je spíš ruleta. Kolik býků prověřených na dcerách alespoň udrželo PH,
- ◆ Spíše se kloníme k vlastnímu odhadu že klesnou jen o 500 litrů a to připomíná spíš věštění než seriózní práci. Ano můžu zařadit genomiky dřív, vlastně hned po odběru, protože jejich hodnoty jsou známy již od útlého věku,
- ◆ Zrychlují tak genetický pokrok, Zkracují genetický interval, ale genetický zisk je pořád nejistý.

Genomika v našich stádech

- ◆ Záleží na úhlu pohledu.
- ◆ Prof. Příbyl (19??): nejlepšího zisku dosáhneme když budu pouštět 90% testáků a jen zbytek krav zapustím tzv. prověřenými.
- ◆ Když pohlížím na stádo jako celek tak uznávám, že by to byla cesta, jen se od dob testace zdražila, vždyť teď platím za genomiky jak za prověřené a to dřív samozřejmě nebylo. Dívám-li se však na krávy z pohledu jedince zaráží mě tam jeden fakt. Jelikož je malé procento býků, kteří udrží genomické PH, tak zákonitě dochází k tomu, že PH stáda zprůměrovávám a tudíž nevytvářím krávy s vysokým PH pro jednotlivé znaky. Nedělám tedy záměrnou individuální plemenitbu, ale jen stádovou. A to ještě musím doufat že býk udrží PH v hodnotách nad průměrem. Tohle vše si umím představit u tzv. výdojných hospodářství, ale u hospodářství, která plemenaří je to velmi složité.

Jak mám tedy pracovat s genomikou

- ◆ Co připouštět a je tato cesta vůbec správná. Zatím spíš hodně otazníků než odpovědí.
- ◆ A teď se na tento problém podívám ještě z úplně jiného pohledu, z pohledu oprávněné organizace.
- ◆ Před mnoha lety mně v paměti ulpěla slova jednoho šéfa plemenářské organizace. Kdy už skončí testace (míněno testační období), vždyť tržby jsou nízké, a bohužel současní plemenáři si to vzali k srdci a testaci prostě vypustili, no oni testují, ale protože genomici jsou podle EU vlastně prověřeni, tak cena je jak u prověřených, u mnohých ještě větší, vždyť co kdyby vyšel dobře.
- ◆ Tak se mně zdá, že zatím je genomika jen zástěrka k vyšším cenám. A co mě k tomu vede? Snížily se počty nakupovaných býčků do odchoven, snížily se náklady na KD býčků v odchovnách, snížily se náklady na KD býků odložených a ceny nakupovaných telat rostou jen minimálně. Také cena za stanovení genomických hodnot není oproti předpokladu nijak závratná . **Tak proč tedy stojí genomák jak dobrý prověřený býk.**

Závěrem

- ☘ Pořád věřím v nastolenou cestu a její správnost, ale nevím jestli se profesně dožiju toho, že bude všechno jednodušší a příjemnější.

Porovnání genomických plemenných hodnot (PH) s hodnotami po prověření u stejných býků

77 býků plemene Fleckvieh, narozených v první polovině roku 2010

Znak	průměr genomických PH srpen 2011	průměr PH klasika	korelace mezi oběma hodnotami	rozdíl
Snadnost telení	104,8	103,6 srpen 2013	0,81	-1,2
Masná užitkovost FW	105,4	105,0 srpen 2014	0,85	-0,4
Mléčný index MW	120,9	110,1 srpen 2015	0,65	-10,8
PH kg M	+841,2	+443,1 srpen 2015	0,57	-398,1
% tuku	-0,09	-0,03 srpen 2015	0,71	+0,06
vemena	111,3	105,3 srpen 2015	0,60	-5,0
končetiny	106,3	102,6 srpen 2015	0,64	-3,7

V tabulce není zohledněn genetický pokrok populace za sledované období

Zpracoval: ing. Lorenc